

"Höfundurinn (P.J.) segir, að Þorleifur (Kolbeinsson, "hinn ríki") í Háeyri hófi sent For-
 manni sínu, Magnús Tugvarsson notkinn fyrir Þástka, árið 1870, sundur til Regj. aðildar, til
 þess að kaupa bremsivín í 20 þotta kútt ("1/2 auker"), en Þorleifur gæti síðan ofrad í einu
 hátidannan (Þástka). Annars einudis Magnúsar sundur að þessu sinni, þó ekki er þessa,
 en ekki gæti. Hér sama er, að Þorleifur sendi engan mann til bremsivínstaus,
 sundur til Regj. aðildar að þessu sinni og hefir seumilga aldrei gjört það, þó hann var
 vanur að byrgja sig upps með þá vörn sem hverja aðra, en hann var þó að megi, frá
 Refolles-vefnum, löngu áður en varan var þrotin í þeirri vefnum. Sundurferdin
 var að vísu fariu, en alls ekki til bremsivínskaupa fyrir Þorleif aða aðra, heldur
 til þe veidarfara kaupa og vildu formanninn vitaulega sjálfir mestu háda um þau
 kaup. Þóðafiski var að komast í austur þau um þetta leyti (byrgið 1868-69) og var
 þessi veidi aðferð þóí nokri óþekkt og illa séð af mörgum, enda átti hún stóft
 uppskráttar og komst ekki alment í fyr en 10 árum síðar (m.a. í Þorleifshöfnu 1878)
 Bremsivínur sem sundur fóru, voru þessir: Magnús Tugvarsson (sá, en frásögu in geturum),
 Pútr. Pútrmúndsson, systursönnur Þorleifs, og Jon Jónsson ("Jóni stækki"). Allir, voru þessir menn
 meðal fremstu formanna þar um stóðir, áhugasamir og dugandi menn. Það var þóí ekki
 ukna stílligt að þeir vildu sjálfir annast inn kaup öll í vörn þeirri en þeir höfðu
 sig þurfa með til itgondarinnar, svo nýstárlof sem hún var. Þóí Pútrmúndur var
 þóí eigi að öllu leyti í sama stýpi gjóð sem húnna, heldur meðfram til þess að undir
 brá for sjálfs haur til Ameríku rínum máundi síðar (6. júní 1870), alfaxi of

landi burt. Fátala Gudm. þar vestra myndir nafninn „Pauli Þvander“ sem kunnugt er; hann andaðist þar vestra 1935, norri 95 ára að aldri (f. 8. júní 1840), og er kona hans, Gudm. Þyngarsdóttir (systir Magnúsar Fornmanns) einu í lífi þar vestra, norri 95 ára að aldri. Gudm. var einu meðal þeirra 4 manna en fyrsta allra þar vestra – og mér er undir höndum í öllu landinu) hófu hósför sína til Ameríku. Kona Gudm. fór vestur 2 árum síðar og eru börn þeirra þar vestra og barnabörn almenningsi kunn, söðnum dýgðar og framfærsemin við físta vöndur o. fl. Móðir mín og Gudm. („Pauli Þvander“) voru bróðrabörn og hafði ég bróðravistifti við hann um margu árs stíð hún síðustu ofiðar hann og minnst hann þar í ymislegt það er að myndir búsingvi vesturfarar sínar, Formennsku, þf físta vöndum einmitt og ein kunn vefurinn áður en hann fór vestur (1870). Mér er því mörkun áðrum kunnugra min vidbærdi árs þessa í Eyraarbálka og tel mér stýlt að hmelakja þeim afvöndum frá samar hóf. sem ég tel máli stífta og stíðlegastu eru, eftir því sem þesset þakking mín undir til.

HDL

eru

(10 manna)

(varid
nógilega
ágrændir

Sendi þessu er síðan í fótlaði Alþýðublaðsins seth; samband við híd sorglega slys: Þorleifur Háeyri talin vera binnlínis valdur að illri meðferð í bannum Fornmannsins er fírst með 5 mínnum áðrum 13. apríl 1870 og jafuval að stýsinn sjálfu! – Því myndur voru þvínú slys sam þessi að of líd þar vestra og flest þeirra með sama hetti, má þar til nefna drubstannar þeirra Tvefungs Suorra senar (15 manna) 20 ^{marz} ~~apríl~~ 1863, Þannundar Þárdar senar 21. apríl 1886, Sigurðar Þinnssumar (9 manna) 25. marz 1891, Tofg. Þikulássonar 20. marz 1897 (9 manna) o. fl., er öll myndu með þeim hetti að leynd Godofoll hófust upp að þeim óvöru og grandadi stípsinn þeirra og áhófnum öllum á þess neinu odri met að þjarga. Hugsark getur, að Fornmann hafi eigi, gott þess nógur val í hvada hetti þeir voru stáddir. Þá talid sig óruggu min það að þeir voru kunnir í rétt myndmerki

ad "selja" born og sla' þau þeim sem tilbojastur er til þessad faru versu
 med þau, því ^{naðinnast mun} þú / medgjofin til þess atliad ad beta miðid in þess Carusius
 þar sem veid er ad leitast vid ad fa' lofofa tilbodid! Enda er i adru stad ad
 því veidid i frasoju Jolabladins med þessum ordum: "Eli uppbod voru i austadu vid
 all onnur uppbod, þar sem heitbjodandi hlaut voruna. Og það var Þorleifur i Hæypri sem
 var uppbodhaldari i þessum varningi sem adalráðamanns Eyraaballs hrepps" (!)

Það þetta allt er þetta ad athuga. Er margt af þessu athugað og m. a. þetta:

1. Þorleifur i Hæypri var eltri hreppstjóri Stokkseyrarhrepps 1870. Hann lét y hreppstjórn 1866
 og kom eltri norri hreppsmálanum um 8 ára staid um þetta árbil en fyrr en 1874.
2. Ad Eyraaballs hreppur vand eigi til fyr en 1897 og gat því þorleifur enginn "adal-
 ráðamann" þess hrepps veid, því hann andaði 1882.

3. Auguliu, sem i ad sjna þorleif og med reidlan hamarinn til þess ad "sla' bornin, sem
 ma da þruman mig ad heyrst er ad sjna med hönd fyrir auga sér til þess ad þerra táris, en áreid aulega
 myndin sé til orðin um ~~þessa titla in minni lit þessig þessu var.~~
 "mislutblauð" niðj. Þarva er sjnt dréhamanni híd mosta, en þorleifur er ein
 medal hinna smá vöxnum þu manna, þeirra en þó voru rétt staptir, ein og
 hann, en en hefji nokkurn sinni séd.

ma da þruman mig ad heyrst er ad sjna med hönd fyrir auga sér til þess ad þerra táris, en áreid aulega myndin sé til orðin um þessa titla in minni lit þessig þessu var.

4. Það er fróðlegustu ósamrindi og stóðlaus med allu, ad born eða societaróinnar
 hefji nokkurn sinni veid, seth á uppbod" austur þau, þess minnist enginn, ad hafa
 heyrst eða séd þessa getid fyr eða sidar. Auguliu er einnig ad þessu leyti, þom
 ómynd "eins og Sigurður gaula i Uxi sagdi um annad atridi, og þarri þvi
 ad vera vindaigandi, hvernig sem i hana er litid; en hún og fullu samrindi vid
 alla hino vitlausu", eins og Karlinn sagdi.

Og stóra þvi i höfund frásagnar Jolabladis Alþýðubladins, hr. Þorð Jónsson

nál og 1870
eftir það

samman í

ed a hvern annan, en Skynis að halds þeir fram, e úis y þann gerir, að notkun & upp-
bod eða undirbod í barnum eða sveitaröngjum í Stokkseyrarhreppi hinum forna
hafi farið fram, að sama þad með notkun.

Misgögnirni
"uppbodid" verður því að seljast hrundið með þessum og eðli þessu frelsari
mófudlauid. En í sambandi við kaup þó færi alla sejar svo þis margnefnda þólasaga

Alþýðubladnis frá meðferðinni í barnum forvaraus þess er forðt við slys í 13.

apríl 1870, Sveins Arasonar byrjunar meðferðinni í "fátölu drengjum", Sveini, sem
einn sinni var flögint bodinn upp og slojinn legst bjóðanda" í þessu leid:

"Sveinn lenti aukur í Stokkseyrarhreppi í frammalaga vordum stöðum. Í stötu máli:
Róka hans og uppheldi var með því annastu, svo annu, að ósteypi að lýsa því hér."

Hreppsþjórnan bóti Stokkseyrarhrepps og Kirkljubóti Paulverjalédjar prestakalls frá árinu
1870 skýpi frá því, að drengurinn Sveinn Sveini sonur þó Simbaloti hafi flúzt
sem niðursættingur að Heringstöðum vorid 1870 til Gunnars bóndis þingmannar.

sonar (bóndur sár. Vals í Haulverjaléd) og konu Gunnars, Þuríðar Pétursdóttur (systur
þingjanga yfir setukonu í Eystrí-Loffstöðum). Var Sveinn hjó þóinn hjóinn frá því
nu vorid 1870 til jafuleugdar 1876 að hann fór aftur til móður sinnar, Margrétar
Jónsdóttur í Simbaloti, frá í 13. ári.

Gunnar í Hringstöðum var allgildur bóndi, meirihogdarinnar hinn meoti og vaukladur
til ords og ódis. Þuríður kona hans var myndar kona hinn meota, heimili þeirra
gotts, meðferð manna og málleysinga engu síðri en almennu gerdist, heldur
betri. Þad er því rangt og óréttmæt að segja um þetta heimili að það mætti
selja með "vordum stöðum". Þátt heimilid sé að vísu eðli nefut né nofu
húsboudanna þar, en eðli óðrum "vordum stöðum" til að dreifa, sem

Sá hluti andaga Þorleifs er tengd sýnir til með hlutu, þeir sé. Jóhann Þorleifsson
 í Slepholti. ⁰⁹ ~~Þorleifsson~~ Jóhann Þorleifsson á Þéldsfelli, verður elti með
 lítlu sagt að „engum þafi orðid að gævi“. Þessar og fjörlíkar fjárfæðir, sem stíða
 soo fræðlega á móti öllum samvinnu og vitanlagnum stöðvagnum, falla um
 sjálfa sig ~~þannig að engum þafi orðid að gævi~~
 afiatrið. Þorleifs Kolbeinssonar í Staeyri hefir Þorjólfrur Jóns son fró minna
 nijsi að nokkru getid í G. Tölublati V. ágg. Sunnufara 1895 og sýni frásögu
 hans um Þorleif og lýsing hans í honum, borin saman við Jóna sögu Þorðar
 Jónssonar í Jólublati Alþýðubladdis 1937 að „velzt er hvar á heldur“, enda
 var Þorjólfrur alþessstær maður að ráðvæðni í áttumri athugas um samvinnu-
 loft gildi frásagna sína. Hvortseinni þau er sj flutk. 1935 í út-
 varpinu um Þorleif og Kolbein föður hans, hefi í engar athugasemdir
 vitad gjörðar við eða vitad um. Gyfsetti Þorleif vel og hefi lýst honum einu
 og hann var: Petur mætur og góðgjarn, fransfara maður hinn mesti og form-
 hoodull fjölda mytja stofnana, m. annars barnestólans í Gyrrabólh. o. fl. er
 allar höfðu almenningi til heilla. Mér er þessu þessu þad, að allri
 góðri og réttlemin ^{auktur þau og til hans þessu} minni þafi blesad og blesso um minningu Þorleifs
 sál. Kolbeinssonar og kunnar að metu hann sem metu manni einu og góð-
 gjarnan í gæd allri. Þeirri er hann vissi að ætlu við-báð Myr að bío. Það er
 þri alveg fjýðingur læst fyrir þad Jónson eða adru hann líka að gjör Þorleifi
 upp þau höldu og Þorleifs sannaðu súst, sem hannum einu eignuð þá er lílo Sveins
 Ólafssonar, aldaminnar hans, ^{lati að þafi orid} þad sýnleik þeim í hlut Þorleifs í Þaðra dagum
 1870, einu og þadur er að leitast við að lýsa í Jóna sögu síni. ~~Alþýðubladi 1937~~

Óvinnuleg var hún og af illum toga spunnin jóla saga sín í Alþýðubladinu, sem lesendum þess var búið sjá í síðasth. júl. Þótt harla ótrúlegt sé að nokkur maður taki hann trúnaðlega svo óþakad og illkættisleg sem hún er, verður elsti hjá því komist, að leiðrétta fátæknustu firtunnar í frásögu þessari, einum sóðanum þess, að hún getur e. f. v. orðid notud síðarnein, sem sögu-
 leg samindi me ástandid í Stokkseyrarhreppi sínum fonna fyrir uddi 70 ár-
 um sé henni elsti notmelt með ótrúlegu samindum sem fyrir liggja
 badi í stjórnum og stjórnum frá þeim árum og ein tóna musögunum fjölda
 manna sem eru í lífi og þá, 1870, voru orðin fulltíðamenn, ymist sam-
 verkanum þeirra er frásögnin getur um, eða nágrannar þeirra.

Þess er m. a. getid í frásögu jólabladsins (hú er samind af Þorði Jóhannsi Verka-
 manni í Eygarbálka), að Gotleifur (Kolbeinsson "hinn ríki") á Háeyri hafi verið
 hreppstjóri í Stokkseyrarhreppi árið 1870 og þessu til saminda merktis er best
 mynd af mörgum mönnum og börnum í jólabladinu, og vitaulega til þess stlazt
 að því sé trú að þar sé Gotleifur - sem hreppstjóri hreppsins - í uppboðsþingi
 eða öðru heldur undirboðsþingi með reiddum hámar sér í hönd til þess að "sta"
 eittvert barnanna, sem þarna eru sýnd, eða þau öð, hvorjum þeim sem loyft
 tilbod gjörvi til að taka þau til fósturs, eða m. o. o., að þeim, sem vill taka barn
 eða börn fyrir loyfta árs-medlag, verði "stojid" það, einu og um einhverja almannu
 voru veri að róa, t. d. reipi, búvæðid eða fénað.

Vid þetta er m. a. það að athuga, að Gotleifur á Háeyri var elsti hreppstjóri
 Stokkseyrarhrepps 1870, heldur hvein meun eðri, Páll Jónsson í Syðra-Seli (Fadir
 minn) og Póti Gestasun í Stora-Hrauni (máðarbróðir minn) og hieldu hvorjum þeirra eða þeim
 í samvinnu aldrei eða nokkur sinni neitt fjórlit uppboð eða undirboð á neinu barni
 eða þurfaþingi hreppsins, eða veit enginn mislefaudi maður neitt til þess að kvæti þá
 né heldur fyr eða eðar hafi fjórlit uppboð eða undirboð farið fram ánotur þar, hvortsi
 í Stokkseyrarhreppi né öðrum hreppum sýstunnar. -

Eg hefji mér því að stóra í höfundinum og hvern annan, er hegrni að halda þessu fram,
 að sama tíð gagnstæða.

Gotleifur á Háeyri lét af hreppstjórn í Stokkseyrarhreppi árið 1866 og var soó í hrepps
 nefnd eigi fyr en 1874. Fadir minn og Gest í Stora-Hrauni tóku við af Gotleifi 1866 en 1870
 lét fadir minn af hreppstjórn. Gestli hélt áfram með Pótti Jóhannsi í Ósýrnareyri (af-
 sá Anna Trúviljuna prests). Með Loistarstjórnarlojnum 4. maí 1872 komust soó hreppsnefndin

á, og voru það 5 manna: Stokksneskerfi; minn sí tala heppu-
nefudarmanna þar hafa hellið síðan og heppstjórnunir, einn að
lostin, einnig veid áðrum fjórum meðal þeirra.
Mér þessu má telja að fallin sé minn heill himilsgjafi; þótt þingur
minn með þessu á barnum og svitaráunum þess í heppi og minn þá, að
þorleifi í Háeyri hafi veid þess heppstjóri 1870: Hann kemur elsti
mér áðáðrum vitaulega undri þessu máttum minn þá, frá 1866 til
1874.

Þó er þess gætt - gælt í sömu bókuninni 1874 - að þorleifi í Háeyri hafi sent
formann sinn nokkur fyrir páska árið 1870 sendur til Ragnarvílunnar til þess
að kaupa branni vín: 20 þotta (1/2 aukar) sem hann gæti oftráð í minn
Póstbani! Hér samna er:

Þeir voru 3 mennirnir sem sendur fóru, elsti til þess að selja branni vín,
heldur veidarfori. Þeir voru: Magnús Tugoarsson, formanninn, sem nefndur
er, Eudm. Eudmundson, systursönnu þorleifs, og Jón Jónsson, í döglegu tali nefndur
Jón Steinhil. - Eudm. fór 6. júní 1870 alfarir til Ameríku og gætt þess undir
nafni sínu "Gaul: Gæddur"; hann andaðist þar 1907 frá 1935 undir 95 ári, að
aldri og lifir kona hans, Guðrún Tugoars dóttir, systir Magnúsar, formanns, þar
enn 95 ári. D aldri -

Hér telur frásögu þóðar Jónssonar í jótublati Alþýðublatins sendi þó
Magnúsar Tugoarssonar eftir branni vínis kaupmannu til Ragnarvílunnar, þess-
kinnis væri valda að elri ogi Jónis Sveinssonar og jafnval að elysinn
sjálfur.

Einu og áður er sagt voru föringarnir í þessu einu skyni, að kaupa veidarfori
syðra og vildu formanninn vitaulega sjálfur ráða meota minn þess
þáð er þó hunda ólíklegt, að þótt hafi átt minn hlut að þessu gýsist svo
að hann heldi sér minn veiminn; þótt að tala formanninn sínu frá stöpi
sínu til þess að kaupa einn 20 þotta af branni vínis og þessu frá á bókun
summan in Ragnarvílunnar austur í Eyjarbóli. Hann gætti vinnu þessu
góða formanninn einn svo vel og þá sem með honum voru, að hann gætt
elsti veid þess af þessu, að þess gætt flest honum svo mikilvæg
einn dropa af branni vínis. Annars fætti þótt elsti að selja branni vín
sitt svo langt láti. Hann var vinnur að byrja sig seft, með frá vinnu sem
aðrar frá heföldu, verjlu, og líkindi vinnu í nokkurri fjöld á branni vínis,
tóbaki áðáðrum, sem hann seldi sjálfur.

Þessu fyrir hegðran fæddar Eudm. Eudmundsonar (Paula Þosundar) til Ameríku
þessu vor, var það hann myndu þess til undir brenningu undir þá löngu og
óvinnulega fædd: Hann var einn meðal þessu 4 manna er fyrr þá
vinnu til þess þessu egofra - og mér er undir að halda á allu landinu - að
fara í hópi til Ameríku. Kona Eudmundar fór hosið áðrum áðar 1872

Höf. frá sagnarinnar virdist eflast til þess, að lesandur hennar fái fulla vísun um
samveldis gjöldi hennar með því ^{innýnda sín} að ráðstöfum hreppstjóra hafi verið þessi:

Þá er komu þessir fyrir fátöklingum, börnum eða gamlum áttum á ömaga fram-
fari hreppsin, bódadi hreppstjóri til almenns fundar meðal gjaldenda ^{anna O. O. Sunda} ~~hreppsin~~
og setti þá ^{unni} ~~þá~~ bódsting, þar sem öngum voru bódin upp þannig, að þeim, er gjörði godi
"varningum" (öð höf.) og bændst til að taka þá fyrir lofta veid, var stojid "godid". Að þessum
stálingi sigi að lojja í frá sögu höf., er andvott af unni. Er þessum var alls stáli
þannig verið, heldur svo, sem hér segir:

Hreppstjóran komu saman að vorum til y ákváðu þá, in notkvara til lagna eða umvagnu
annara, að þessi eða hinn svaitar öngum steyldi settur indur hjá þessum eða hinum
bóndamum, in þess eða hann voru viddastadur og hvort sein hann vitli eða stali; ákváðu
þeir þó um laud, hvar meðgjöfin steyldi vera. Þá erum bóndam, um að taka öngum
í heimil; sett eða veigum hans við þvi, vagna þess, að honum þotli meðgjöfin ó-
fullu ogjandi hafi: eiga skydingu. Viddetta vand að setja, hvort sein ~~þess~~ bóndam
litadi betur eða vera, en hins umu jafnan verið gott, svo vel sem mit var, að velja
góða stadi og að ástodum bóndam leyfdu þad, að fjöldi vori folki í heimil; hans.
Að þessum hafi verið svoa verið 1870, m. m. a. sanna með eflingum andi utdrakti in
fundargjöld hreppstjórna Stokkvegar hrepps frá þeim tíma, sem hér segir:

"Árið 1870, þann 16. júní voru hreppstjóranir í Stokkvegar hreppi til stadae að Stokkvegi
til þess að... meta áersmedlag með hreppsin öngum, samt að ráðstafa þeim í verra stadi.

... M. 25. Sveinn Sveinsson b. áro. gl. er settur indur árlaup hjá Pinnari Toppurundar eyri.
208 f.

Höringsstöðum með medlagi

" 26. Tugi Torg Sveins dottri. S. áro. gl. Henni er ráðstafað árlaup
hjá Jóhanni Magnúss eyri í Höringsstöda kjálrigu. með henni lojst 208 f.

(Stokkve. min)

Stokkvegar hreppi 16. júní 1870

(Sigu) P. Jónson (Sigu) G. Gestur

Þyngunard fundar gjörð þessara mun mög á erum: ^{þá} ~~þá~~ leid sam ni var l'ot:
... að msta áro tillag med þreppisins óngunn, samt ^á samt sökum epr 20 Linnu á
"Hidóttafjeim í vísso sama stadi." Hér var sökum ar preosturinn lengst of, og
ein mitt árið 1870, sér. Páll Þyngunardarson, bróðir Gunnars: Heringstodnum.
En ni líklegt á séra Páll hafi ótt þátt í stot á velja Linnu samastad hj:
bróður sínum, ef hann áleit það "vondum stadi"?

Þaða þessi orð í fundar gjörðinni: ... "settur niður" og er nið stöðad... í stot, á
Linnu eða Lögisgjör hafi verið sett á undir bod, eða á meðgjöfin 200 f. með
hvorum þeirra hafi verið ákvæði eða lítrufut of stórum en þreppis órnunum sínum?
Hvarnig for hím ni stadi? ^{fullgöngu} ~~stóðgjöf~~ hóf. ^{þar sem hann} ~~stóðgjöf~~ hóf. ^{og það var} ~~stóðgjöf~~ hóf. ^á ~~stóðgjöf~~ hóf. ^{er, eins og} ~~stóðgjöf~~ hóf. ^á ~~stóðgjöf~~ hóf.
Háeyri, sam var upplodsheldari í þessum varningi o. s. f. v. (hóf. er, eins og áður sýni,
báinn á stýro for þvi, á þot. hafi boded Linnu upf og "stegid" hann lajst bjóðandi.)
Eg stóva í hóf. Þóð Jónsson, á nefuð mofu heimildar manna sína or, á sama það,
á born eða áðir svætanomaga hafi verið "stegid". undir bodstýringi í stóðgjöf-
þreppi.

